

RAMÓN GIELING
WEGENS WERK
ZAAMHEDEN
GEOPEND

OVER FILM
EN ANDERE
RAADSELS

W E G E N S W E R K
Z A A M H E D E N
G E O P E N D

DEZE UITGAVE IS TOT STAND GEKOMEN MET FINANCIËLE STEUN VAN
HET NEDERLANDS FILMFONDS EN DOXY FILMS.

OMSLAGONTWERP & BINNENWERK Bart van den Tooren
REDACTIE Rob de Graaf
MET SPECIALE DANK AAN Sandra van Beek, Jeroen de Vries en Doxy Films

© 2020 RAMÓN GIELING EN DE AUTEURS VAN DE BIJDAGEN
© 2020 UITGEVERSMAATSCHAPPIJ WALBURGPERS, ZUTPHEN

WWW.RAMONMARIAGIELING.COM
WWW.WALBURGPERS.NL

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd,
opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige
vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of
een enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke
toestemming van de uitgever.

Er is getracht zoveel mogelijk de eventuele rechthebbenden van de afbeeldingen te
achterhalen. Rechthebbenden die in verband hiermee niet zijn benaderd wordt
verzocht zich met de uitgever in verbinding te stellen.

ISBN 978946242495562

NUR 670

R A M Ó N G I E L I N G
W E G E N S W E R K
Z A A M H E D E N
G E O P E N D
O V E R F I L M
E N A N D E R E
R A A D S E L S

MET BIJDRAGEN VAN

SANDRA DEN HAMER, PETER DELPEUT, J. HEYMANS,
MARTIN REINTS, ROB DE GRAAF, GIUSEPPE DI SALVATORE,
ARJAN WELLES, JESSICA KIANG, GAWIE KEYSER

INHOUD

7	VOORAF SANDRA DEN HAMER
10	DE RUG
12	LUISTEREN
14	SLAPEN
16	DE SCHREEUW
18	DE SYMMETRIE
20	DE VERBODEN AANRAKING
22	DE TIJD
24	DE MENS EN VER DAARBUITEN
27	IK HEB ZO'N ZIN (LIEDJE)
30	HET GEHEIM VAN EEN ONGEOPEND ARCHIEF
40	AANGENOMEN DAT IK OVER HAAR SPREEK (LIEDJE)
42	LANDSCHAP MET NAAIMACHINE
44	LIVING WITH YOUR EYES
52	ROOD (LIEDJE)
52	ARRIVAL
56	WEGENS WERKZAAMHEDEN GEOPEND — J. HEYMANS
94	DUENDE, OF VERSCHROEIDE STEMMEN — PETER DELPEUT
108	PARTS OF A FAMILY
116	EN UN MOMENTO DADO
121	TRAMONTANA — GAWIE KEYSER

126	TRAMONTANADAGBOEK
132	DE GEVANGENEN VAN BUÑUEL
136	BUÑUEL'S PRISONERS — GEOFFREY MC NAB
144	OVER CANTO — ARJAN WELLES
148	NASCHRIFT BIJ EEN PARTITUUR, EEN VERHAAL
159	DE ERVARING VERRIJKEN — GIUSEPPE DI SALVATORE
166	THE DISCIPLES — ROB DE GRAAF
176	OHNE TITEL
176	OH RHIJM
178	DEDUCTIE
180	HET WARE VERHAAL VAN DE SCHONE SLAAPSTER
182	WEET U WAT IMMIGRATIE IS? — MARTIN REINTS
186	EEN KLEINE ODE AAN GOERT GILTAY
190	[16.IX.02]
192	SCHAT; DIGITAAL
194	FATUM: ROOM 216 — JESSICA KIANG
198	CATALAANS; ANONIEM
204	DE HAAN
212	HET LANDSCHAP HEEFT EEN MENS GETEKEND
214	SISYPHUS AT WORK
224	WERK VAN RAMÓN GIELING
230	OVER DE AUTEURS
233	VERANTWOORDING

VOORAF

WIE IS RAMÓN MARIA GIELING? HET ZOU ZOMAAR DE TITEL KUNNEN ZIJN VAN EEN rijke, raadselachtige, wonderlijke, ontroerende, bovenzinnelijke en waarschijnlijk soms ook onbegrijpelijke film van zijn eigen hand. Een film die niet uit te leggen is, maar waar de bevoegenheid en de passie vanaf spatten. Niet in woorden te vatten, wel te ervaren met zintuigen.

Is hij filmmaker of beeldend kunstenaar? Schrijver of schilder? Dichter of tekenaar? Surrealist of mysticus? Theatremaker of operaregisseur? Dirigent of componist? Documentairemaker of verhalenverteller? Spanjaard of Nederlander?

Een waarheidszoeker of een dromenvanger?

In dit geval is het antwoord simpel. Ramón Maria Gieling is het allemaal.

Met veertig films op zijn naam, en een – in bijna vijftig jaar opgebouwd – duizelingwekkend oeuvre van tekeningen, schilderijen, foto's, verhalen en gedichten.

Ter gelegenheid van de première van zijn nieuwste en misschien wel meest persoonlijke film, zijn chef-d'oeuvre *Sisyphus at Work* verschijnt dit mooie werkboek, dat vooral licht werpt op zijn werk en leven als filmer. We leren de maker, zijn drijfveren, zijn denkbeelden en de invloed van zijn grote inspiratiebronnen als Federico García Lorca, Luis Buñuel en natuurlijk zijn filmvader Johan van der Keuken kennen.

We lezen over zijn relatie tot andere kunstenaars, schrijvers, filmmakers en componisten. We leren Ramón Gieling ook kennen als een onverzadigbare veelvraat van kunst, muziek, filosofie, cinema en literatuur. Als iemand die nooit stopt en altijd in beweging blijft.

Tegelijkertijd met het verschijnen van dit boek organiseert het Filmmuseum Eye een hommage aan Ramón Maria Gieling. Middels de vertoning van een door hem gemaakte keuze uit zijn cinematografisch oeuvre, met avonden met flarden opera, literatuur, flamenco, poëzie en met een (vanwege Covid-19 mogelijk virtuele) expositie van een selectie van foto's, schilderijen en storyboards.

Zelf zegt hij: 'Met elke film probeer ik iets te doen wat ik niet eerder deed.' Toch zit er een constante in zijn films en zijn oeuvre. Het is de verbeelding. En meer nog dan dat, het is de verbeeldingskracht van de maker zelf. Die zit hem in het bloed. Het is als een aangeboren duende; het door hem zo bewonderde, bijna mystieke begrip. Als de ultieme sensatie, dat iedereen die het meemaakt, hoort of ziet onmiddellijk herkent. Of het nu zit in dans, muziek, film, de liefde, het stierengevecht of in een messiasachtige voetballer/trainer.

Die drift om dat éne ongrijpbare gevoel, dat éne tijdloze moment voortdurend opnieuw te zoeken en te willen verbeelden, dat maakt Ramón Maria Gieling tot wat hij is: een kunstenaar pur sang.

Sandra den Hamer

Amsterdam, oktober 2020

DE RUG

IN DE LOOP VAN DE JAREN HEB IK VAAK MENSEN – VRIENDEN, BEKENDEN, FAMILIE – op de rug gefotografeerd en gefilmd. Vaak waren het alleen kiekjes, snapshots; soms keerde het motief terug in een film.

Caspar David Friedrich schilderde mensen heel mooi ‘op de rug’, vaak uitkijkend over landschappen. De geportretteerde kijkt vooruit, veronderstellen we, maar zeker weten doen we het niet. Misschien *kijkt* hij zelfs niet, maar staart hij alleen in de verte, mijmerend over andere zaken dan het landschap.

In het theater bestaat de uitdrukking ‘uit de rug spelen’. Dat begrip veronderstelt dat de rug iets kan uitdrukken; sommige acteurs kunnen met hun rug naar de zaal van alles vertellen. En zo is het ook. Wat de ogen zijn voor het gezicht, is de rug voor het lichaam. Degene die wordt waargenomen, is zich ervan bewust dat hij van achteren wordt bekeken en is in zekere zin hulpeloos. Hij wil misschien iets zeggen maar kan het niet omdat hij met zijn rug naar de schilder/filmer/fotograaf/toeschouwer toe staat. Daar verbergt zich het drama; want hoe weet het model dat wat hij met de rug wil uitdrukken ook daadwerkelijk gezien wordt? De rug vertelt iets zonder dat het model er zeggenschap over heeft. In tweede instantie zien we waar de geobserveerde naar kijkt. Vaak iets dat ver voor hem ligt: een landschap, een vergezicht. We stellen ons voor dat hij via zijn rug misschien iets overbrengt van zijn contemplatie en melancholie. Maar hij kan het alleen met zijn houding, dat wil zeggen, met zijn rug vertellen. De rug spreekt zijn eigen geheimzinnige taal, of zijn eigen heldere geheimtaal.

V.L.N.R. SALVADOR, *DESIERTO DE CORAFE*, 2015. ANNEKE BLOK, *MEXICO* 1987. YOHANA COBO, *TRAMONTANA* 2009. MICHEL NOOTER, *MONTE NO CEU*, 2020. JOAQUIN SABINA: *19 DIAS Y 500 NOCHES*, 2008. PROF. ELDAD, *WELCOME TO HADASSAH HOSPITAL* 2002

WALBURGERS

